

XXXVI. ROČNÍK OLYMPIÁDY V RUSKOM JAZYKU

2005/2006

Metodické pokyny na organizovanie

Olympiády v ruskom jazyku

XXXVI. ročník olympiády v ruskom jazyku sa v školskom roku **2005/2006** uskutoční v súlade s Organizačným poriadkom Olympiády v cudzích jazykoch, ktorý bol vypracovaný v súlade so Smernicou Ministerstva školstva Slovenskej republiky 537/2000 – 7 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží žiakov základných, základných umeleckých a stredných škôl.

Vyhlasovateľom Olympiády v ruskom jazyku je Ministerstvo školstva SR.

Ministerstvo školstva SR garantuje:

- celoštátne kolo súťaže po stránke **obsahovej, finančnej a organizačnej** prostredníctvom luventy a Celoštátnej odbornej komisie Olympiády v ruskom jazyku (COK ORJ),
- krajské kolo po stránke **finančnej a organizačnej** prostredníctvom krajských školských úradov a školské kolá prostredníctvom riaditeľstiev škôl,
- krajské kolo súťaže po **odbornej a obsahovej** stránke prostredníctvom Celoštátnej odbornej komisie Olympiády v ruskom jazyku. Pri obsahovom zabezpečení súťaží spolupracuje COK ORJ s metodicko-pedagogickými centrami, s asociáciami učiteľov cudzích jazykov, so zahraničnými inštitúciami pôsobiacimi u nás. Pri príprave a organizácii jednotlivých kôl súťaže úzko spolupracuje s krajskými školskými úradmi, s krajskými komisiami ORJ, s metodicko-pedagogickými centrami a centrami voľného času.

Olympiáda v ruskom jazyku sa organizuje:

- pre žiakov základných škôl a príslušných ročníkov osemročných gymnázií,
- pre žiakov stredných škôl - **nie pre žiakov nadstavbovej formy štúdia!**

Žiak súťaží v kategórii, ktorá zodpovedá typu školy, ročníku a ďalším kritériám, ktoré sú uvedené v Metodických pokynoch.

Ide o postupovú súťaž. Podmienkou postupu do vyššieho kola je absolvovanie nižšieho kola (podľa pokynov pre jednotlivé kolá) a umiestnenie na najvyššom mieste.

Olympiáda v ruskom jazyku sa uskutočňuje v týchto postupových kolách:

A) ŠKOLSKÉ KOLÁ - zúčastňujú sa ich všetci žiaci, ktorí o súťaž prejavia záujem. Za prípravu, finančné, organizačné a obsahové zabezpečenie zodpovedá riaditeľ školy a príslušné predmetové komisie.

Školské kolá olympiády v ruskom jazyku sa uskutočnia do 15. januára 2006.

Predmetová komisia nahlási víťazov školského kola krajskej komisii, ktorú menuje KŠÚ.

B) KRAJSKÉ KOLÁ - zúčastňujú sa ich žiaci základných a stredných škôl - víťazi školských kôl Olympiády v ruskom jazyku, ktorých do súťaže na základe písomného nahlásenia školy pozýva krajský školský úrad najneskôr dva týždne pred konaním súťaže.

Krajský školský úrad po dohode s **predsedníčkou Celoštátnej odbornej komisie Olympiády v ruskom jazyku menuje členov krajskej komisie a členov poroty** a poverí organizáciu krajského kola Olympiády v ruskom jazyku školu príp. iné školské zariadenie.

Krajské komisie vytvoria trojčlenné poroty pre každú kategóriu tak, aby v nich boli zastúpení skúsení učitelia, v prípade možnosti zahraniční lektori a prizvaní učitelia, ktorí objektívne posúdia úroveň súťažiacich. Jedna porota môže hodnotiť aj dve kategórie.

Aj v prípade, že kategória je obsadená iba jedným prihláseným súťažiacim, je potrebné zabezpečiť, aby žiak absolvoval všetky súťažné disciplíny a mal riadne vyplnené celkové hodnotenie, nakoľko inak nie je možný postup do celoštátneho kola.

Každú kategóriu súťažiacich hodnotí trojčlenná porota podľa metodických pokynov a vopred stanovených kritérií, ktoré určuje Celoštátna odborná komisia ORJ. Žiaci súťažajú anonymne.

Predseda poroty odovzdá výsledky predsedovi krajskej komisie za ruský jazyk, ktorý o výsledkoch súťaže informuje krajský školský úrad a predsedu Celoštátnej odbornej komisie Olympiády v ruskom jazyku. V správe uvedie predseda krajskej komisie o. i. aj školy a celkový počet žiakov, ktorí sa súťažajú v jednotlivých jazykoch zúčastnili. **Predseda krajskej komisie Olympiády v ruskom jazyku** nahlási najneskôr **do 24 hodín po skončení súťaže** víťazov jednotlivých kategórií organizátorom celoštátneho kola – predsedníčke Celoštátnej odbornej komisie Olympiády v ruskom jazyku a luvente.

Miesto konania: pre ZŠ, SŠ a osemročné gymnáziá - určí krajský školský úrad.

C) CELOŠTÁTNE KOLO - súťažiaci víťazi krajského kola - žiaci základných a stredných škôl, ktorých na základe hlásenia krajskej komisie **písomne pozve Celoštátna odborná komisia Olympiády v ruskom jazyku a luventa najneskôr desať dní pred začiatkom súťaže.**

Do celoštátneho kola postupujú súťažiaci, ktorí obsadili prvé miesto v krajskom kole súťaže. V prípade neúplného obsadenia kategórie vyberie COK ORJ na základe celkového hodnotenia z krajského kola súťažiacich, ktorí obsadili 2. alebo 3. miesto a získali v rámci Slovenska najvyšší počet bodov. **Celoštátneho kola sa nemôže zúčastniť žiak, ktorý nesúťažal v krajskom kole.**

Celoštátna odborná komisia vytvorí pre každú kategóriu trojčlennú porotu, ktorá hodnotí súťažiacich podľa vopred stanovených pokynov a kritérií. Žiaci súťažajú anonymne a podľa pravidiel, s ktorými sú oboznámení pred začiatkom súťaže.

Miesto konania celoštátneho kola určí Celoštátna odborná komisia Olympiády v ruskom jazyku dodatočne.

Celoštátna odborná komisia Olympiády v ruskom jazyku centrálné pripravuje obsahovú náplň (texty a úlohy) a metodické pokyny pre krajské a celoštátne kolo, ktoré dostanú organizátori jednotlivých kôl v dostatočnom časovom predstihu.

TERMÍNY OLYMPIÁDY V RUSKOM JAZYKU ŠKOLSKÝ ROK 2005/2006

		prihlášky zaslať organizátorom
ŠKOLSKÉ KOLÁ	sa uskutočnia do 15. 1. 2006	prihlášky na krajské kolo zaslať organizátorom krajského kola do 24 hodín po ukončení školského kola
KRAJSKÉ KOLO MIESTO URČÍ KŠÚ	17. 2. 2006	prihlášky na celoštátne kolo zaslať predsedníčke COK ORJ a luvente do 24 hodín po ukončení krajského kola
CELOŠTÁTNE KOLO MIESTO URČÍ COK ORJ	20. – 21. 3. 2006	

Prípadné ďalšie informácie podajú členovia Celoštátnej odbornej komisie Olympiády v ruskom jazyku na adrese:

PaedDr. Jarmila Andrejčíková
Metodicko-pedagogické centrum
Tarasa Ševčenka 11
080 20 Prešov

č. tel.: 051/7565 117
ruskyjazyk@mail.ru
www.ruskyjazyk.szm.sk

Mgr. Roman Lehotský
IUVENTA
Karlovešská 64
842 58 Bratislava 4

č. tel.: 02/592 96 274
lehotsky@iuventa.sk
www.iuventa.sk

KATEGÓRIE A OBSAHOVÁ ČASŤ

Upozornenie pre vyučujúcich:

- úlohou olympiády v ruskom jazyku nie je testovať komunikačné zručnosti a jazykové vedomosti žiakov len na základe učebných osnov a štandardov, lebo je to súťaž pre talentovaných žiakov, ktorých komunikatívna kompetencia je nad rámec týchto pedagogických dokumentov,
- kategórie súťaže v školskom roku 2005/06 sú upravené v súlade s kategorizáciou medzinárodnej ORJ,
- základnými kritériami na zaradenie žiakov do príslušných kategórií sú **vek a počet absolvovaných hodín ruského jazyka**,
- počet absolvovaných hodín RJ sa vypočíta vynásobením počtu vyučovacích hodín v školskom roku (pri časovej dotácii 2 hodiny týždenne = 60 hodín, 3 hodiny = 90 hodín, ...) počtom rokov vyučovania RJ,
- súťaže sa **nemôžu zúčastniť žiaci nadstavbovej formy štúdia**, resp. žiaci, ktorí z ruského jazyka už absolvovali maturitnú skúšku,
- **každý účastník súťaže je povinný predložiť** krajskej (celoslovenskej) komisii ORJ súčasne **s prihláškou** na príslušné kolo súťaže **vyplnené 4 strany z Európskeho jazykového portfólia pre ZŠ (s. 3, 4, 5, 35)**,
- v prípade nesprávneho zaradenia do kategórie, neúplného a nepresného vyplnenia prihlášky, prípadne nedoručenia požadovaných ďalších materiálov bude súťažiaci diskvalifikovaný.

KATEGÓRIE

do 15 rokov (ku dňu konania celoštátneho kola ORJ),	A1	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci ZŠ a osemročných gymnázií, ktorí sa učia ruský jazyk menej ako 250 hodín,
	A2	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci ZŠ a osemročných gymnázií, ktorí sa učia ruský jazyk 250 – 500 hodín,
	A3	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci ZŠ + prima - kvinta osemročných gymnázií, ktorí sa učia ruský jazyk viac ako 500 hodín • a žiaci: <ul style="list-style-type: none"> ○ ktorí sa narodili a žijú na Slovensku a ruština je materinským jazykom jedného z rodičov alebo starých rodičov, ○ ak sa zúčastnili pobytu v po rusky hovoriacej krajine alebo v inej krajine, v ktorej vyučovacím jazykom bol ruský jazyk a pobyt trval dlhšie ako 2 mesiace (bez obmedzenia)
nad 15 rokov (ku dňu konania celoštátneho kola ORJ),	B1	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci všetkých typov stredných škôl, osemročných G, ktorí sa učia ruský jazyk menej ako 250 hodín,
	B2	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci všetkých typov stredných škôl, osemročných G, ktorí sa učia ruský jazyk 250 – 600 hodín,
	B3	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci všetkých typov stredných škôl, osemročných G, ktorí sa učia ruský jazyk viac ako 600 hodín • a žiaci: <ul style="list-style-type: none"> ○ ktorí sa narodili a žijú na Slovensku a ruština je materinským jazykom jedného z rodičov alebo starých rodičov, ○ ak sa zúčastnili pobytu v po rusky hovoriacej krajine alebo v inej krajine, v ktorej vyučovacím jazykom bol ruský jazyk a pobyt trval dlhšie ako 2 mesiace (bez obmedzenia)

OBSAH SÚŤAŽE

Úloha	Čas a hodnotenie	Pokyny pre súťažiacich a poroty
<p>Počúvanie textu s porozumením</p>	<p>15 minút v krajskom kole: 10 bodov (1 bod za každú správnu odpoveď v teste) v celoštátnom kole: 20 bodov (10 bodov za test a 10 bodov za besedu)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • súťažiaci si vypočujú 2x za sebou sujetový text v podaní dvoch rôznych členov poroty; počas počúvania textu si nerobia poznámky; • správnosť pochopenia textu sa kontroluje testom s 10 otázkami typu áno - nie, vo vyšších kolách aj besedou, • po prečítaní textu číta jeden člen poroty otázky k textu. Vopred upozorní súťažiacich, že v prípade nepochopenia otázky bude na požiadanie otázku opakovať na konci, po odznení všetkých otázok; • súťažiaci v odpovedovom hárku vyznačia správnu odpoveď krížikom; • po skončení úlohy porota zozbiera odpovedové hárky a vyhodnotí podľa kľúča; počet bodov zaznačí do hárka Celkové vyhodnotenie pod 1. úlohu; • počas vyhodnocovania testu ostatní členovia poroty besedujú so súťažiacimi o texte; • hodnotí sa: jazyková správnosť (5 bodov), pohotovosť, aktivita a aplikácia myšlienok textu v besede (5 bodov).
<p>Čítanie s porozumením</p>	<p>20 minút 10 bodov (1 bod za každú správnu odpoveď v teste) v celoštátnom kole: 20 bodov (10 bodov za test a 10 bodov za besedu)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • súťažiaci čítajú text a súčasne riešia test, • správnu odpoveď na otázku v teste vyznačia krížikom, • hodnotí sa pochopenie obsahu – test s 10 otázkami s výberom odpovede z troch možností, pričom správna je vždy len jedna z nich. • po uplynutí vymedzeného času jeden člen poroty zozbiera texty aj testy a vyhodnotí ich podľa kľúča; počet bodov zaznačí do hárka - Celkové vyhodnotenie pod 2. úlohu; • počas vyhodnocovania testu ostatní členovia poroty besedujú so súťažiacimi o texte; • hodnotí sa: jazyková správnosť (5 bodov), pohotovosť, aktivita a aplikácia myšlienok textu v besede (5 bodov).
<p>Test z kulturológie</p>	<p>25 minút 20 bodov (1 bod za každú správnu odpoveď v teste) v celoštátnom kole: 30 bodov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • test v krajskom kole pozostáva zo 7, v celoštátnom kole z 10 úloh; • test obsahuje uzavreté úlohy (výber z niekoľkých možností, priraďovanie) a otvorené úlohy s krátkou odpoveďou (doplnenie slova, ukončenie vety, • test pre kategórie A1, B1 vychádza zo schválených učebníc RJ (A1 - RJ pre ZŠ 5.-7., B1 - Stretnutia s Ruskom I.), test pre kategórie A2, B2, A3, B3 prekračuje rámec používaných učebníc; • po uplynutí vymedzeného času jeden člen poroty zozbiera testy a vyhodnotí ich podľa kľúča, počet bodov zaznačí do hárka - Celkové vyhodnotenie pod 3. úlohu, • kým sa test vyhodnocuje, odporúčame skupinou oboznámiť so správnymi odpoveďami;

<p>Ústna reč Voľný rozhovor s členmi poroty</p> <p>Konverzačné témy</p>	<p>1 minúta - príprava, 3 - 4 minúty - odpoveď jedného súťažiaceho</p> <p>20 bodov</p> <p>Kritériá: obsažnosť, pohotovosť, originalita, jazyková úroveň</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porota vylosuje problémovú úlohu v rámci jednej zo štyroch tém: <ul style="list-style-type: none"> ○ Rodina ○ Škola ○ Záľuby, voľný čas a životný štýl ○ Slovensko - moja vlasť • súťažiaci čakajú vonku, do miestnosti vstupujú po jednom, po zodpovedaní svojej úlohy zostávajú v miestnosti, • súťažiaci môže počas prípravy použiť slovník, odpovedá asi 3 - 4 minúty, • otázky členov poroty môžu presahovať rozsah vylosovanej témy (v rámci stanovených tém), • hodnotí sa obsažnosť (5 bodov), pohotovosť (5 bodov), originalita (5 bodov) i jazyková úroveň (5 bodov), • sprevádzajúci učitelia môžu byť prítomní, ale nesmú do ukončenia súťažnej disciplíny opustiť miestnosť
<p>Beseda súťažiacich s porotou</p> <p>Kulturoológia</p>	<p>20-30 minút</p> <p>20 bodov</p> <p>Kritériá: obsažnosť, faktografická správnosť, originalita, jazyková úroveň, pohotovosť, aktivita</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porota v krajskom kole vylosuje jednu z 5 tém pre kategóriu A alebo z 10 tém pre kategóriu B: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pri mape Ruska (kategórie A, B) ○ Moskva (kategórie A, B) ○ Sankt-Peterburg (kategórie A, B) ○ Významní ruskí básnici (kategória B) ○ Významní ruskí spisovatelia (kategória B) ○ Ruské a slovenské tradície, obrady a jedlá (kategória B) ○ Múzeá umenia a galérie v Rusku (kategórie A, B) ○ Významní ruskí a slovenskí vedci (kategória B) ○ Literatúra pre deti, ruské rozprávky (kategória A) ○ Ruský folklór a ľudové umenie (kategória B) • v celoštátnom kole vylosuje porota jednu z 8 tém pre kategóriu A alebo z 14 tém pre kategóriu B. Pridávajú sa nasledujúce témy: <ul style="list-style-type: none"> ○ História Ruska. Významné udalosti. Historické osobnosti. (kategória B) ○ Ruské divadelné a filmové umenie (kategórie A, B) ○ Ruská hudba a balet (kategórie A, B) ○ Ruské výtvarné umenie (kategórie A, B) • jeden člen poroty urobí motivačný úvod k téme, • porota zároveň usmerňuje priebeh besedy, dbá, aby súťažiaci besedovali samostatne; porota nesmie dopustiť, aby súťažiaci "zastrašovali" prílišnou "iniciatívou" alebo deklamovaním vopred naučených textov k témam, • hodnotí sa obsažnosť, faktografická správnosť, (5 bodov), originalita (5 bodov), jazyková úroveň (5 bodov), pohotovosť, aktivita (5 bodov), • obsah a rozsah jednotlivých tém je vymedzený KPC z ruského jazyka pre úroveň A

<p>Rozprávanie na základe vizuálneho podnetu (len na krajskom kole)</p>	<p>1 minúta - príprava, 3-4 minúty - odpoveď jedného 20 bodov</p> <p>Kritériá: obsažnosť, originalita, jazyková úroveň súťažiaceho</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obrazový materiál je rovnaký pre všetkých súťažiacich v danej kategórii: <ul style="list-style-type: none"> ○ A1, A2, B1 – koláž k určitej téme, ilustrácie k rozprávkam, ○ A3, B2, B3 – reprodukcie umeleckého diela • súťažiaci čakajú vonku, do miestnosti vstupujú po jednom, po zodpovedaní svojej úlohy zostávajú v miestnosti, • súťažiaci zostaví monológ – opis, rozprávanie na základe úlohy a obrazového materiálu, ktorý mu predloží porota, počas prípravy si môže robiť poznámky, použiť slovník, • hodnotí sa obsažnosť (7 bodov), originalita (7 bodov) a jazyková úroveň (6 bodov)
<p>Rozprávanie na kulturológickú tému s využitím porotou ponúknutého vizuálneho materiálu (len na celoštátnom kole)</p>	<p>15 minút - príprava, 15 minút - odpoveď jedného súťažiaceho 20 bodov</p> <p>Kritériá: obsažnosť, faktografická správnosť, originalita, jazyková úroveň, schopnosť využiť ponúknutý materiál</p>	<ul style="list-style-type: none"> • súťažiaci čakajú vonku, do miestnosti vstupujú po jednom, po zodpovedaní svojej úlohy zostávajú v miestnosti, • každý súťažiaci si losuje 2 témy, z ktorých si môže vybrať jednu, • témy sú rovnaké ako v časti kulturológia – beseda s porotou, • v stanovenom čase si pripraví rozprávanie s možnosťou použitia porotou ponúknutého materiálu, • počas prípravy si môže robiť poznámky, použiť slovník, • hodnotí sa obsažnosť, faktografická správnosť (5 bodov), originalita (5 bodov), jazyková úroveň (5 bodov), schopnosť využiť ponúknutý materiál (5 bodov)
<p>Prednes umeleckého textu (len na celoštátnom kole)</p>	<p>individuálne, max. 5-6 minút – vystúpenie jedného súťažiaceho 10 bodov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prednes básne, prózy v rozsahu asi 20-30 veršov, próza 120-150 slov • hodnotí sa celkový umelecký dojem - schopnosť reprodukovať umelecký text (10 bodov)